

מסרי הסברה: י"ז בתמוז, ימי בין המצרים ו-ט' באב במלחמה

סגלי חינוך,

שלושת השבועות המתחילים ב-י"ז בתמוז (השנה 23 ביולי 2024) ומסתיימים ב-ט' באב (השנה 13 באוגוסט 2024) ידועים במסורת היהודית כימי בין המצרים ובמהלכם נוהגים מנהגי אבלות שונים לזכר חורבנם של בתי-המקדש.

חז"ל קבעו ארבעה צומות לזכר החורבן: צום גדליה (החל ב-ג' בתשרי) לציון רצח גדליהו בן אחיקם שסימל את סיום היישוב היהודי בארץ לאחר חורבן בית המקדש הראשון; י' בטבת לציון הטלת המצור הבבלי על ירושלים בסופו נחרב בית המקדש הראשון; י"ז בתמוז בו נבקעו חומות ירושלים בימי בית המקדש הראשון והשני; ו-ט' באב בו חרבו שני בתי המקדש.

במסורת היהודית התעצבו ימים אלו ובמיוחד י"ז בתמוז, ט' באב ושלושת השבועות שביניהם, כימים של חשבון נפש לאומי העוסקים לא רק בזיכרונו של החורבן בעבר, אלא גם בתנאים שהביאו לו ובצעדים הנדרשים לתיקון בימינו.

מסרי הסברה מרכזיים:

- המאבק לחירות העם היהודי במולדתו מלווה את עמנו ושזור בזיכרון המשותף במרוצת כל הדורות, וכפי שמדגישה מגילת העצמאות, גם "לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח הזרוע שמר לה אמונים בכל ארצות פזוריו, ולא חדל מתפילה ומתקוה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו המדינית". כחיילים ומפקדים בצה"ל אנחנו זוכים לממש את תקוות הדורות ולעמוד על משמר ארצנו ועל הגנת עמנו. למול משימותינו נוסף לפעול ולהילחם לאור צדקת הדרך המשותפת ונשאב השראה ורוח מדורות הלוחמים למען חירות העם בארצו.
- מדינת ישראל היא הגשמת חלום הדורות להקמת מדינה ריבונית בארץ ישראל, בה יוכל עם ישראל לחיות באופן חופשי ולממש את שאיפותיו התרבותיות הערכיות והלאומיות. ימי בין המצרים מדגישים כי תקוותנו לחיות חיים ריבוניים בארצנו היא בת שנות אלפים וכי עלינו לעמוד איתן כדי לממש את התקווה הזו – יחד נפעל ונילחם, למען עתידה ושגשוגה של מדינתנו. על רקע האבל על חורבן ריבונות העבר, נדגיש את חזוננו הנחוש לקיים מדינת מופת ולהשיב את הביטחון למדינה ואזרחיה.

- בהתייחסם לחברה היהודית שקודם לחורבן טבעו חז"ל את המושג "שנאת חינם", המתאר את השבר החברתי והקיטוב שאפשר את ניצחוננו של האויב ותבעו מהעם היהודי חשבון נפש כדי למנוע את הישנותו. למול תיאור זה הדגישו הוגים רבים בדורות האחרונים את חשיבותו של התיקון והדגישו את "אהבת החינם" ככוח שיאפשר את בנייתו מחדש של העם והקמת ביתו הלאומי. עשרת חודשי המלחמה בה אנחנו נמצאים מאופיינים ברעות ואחוות לוחמים. בימים אלו נדגיש את השותפות העמוקה בין הכוחות הלוחמים, את הערבות ההדדית, הלכידות והרעות שהן סוד כוחנו ועוצמתנו כצבא.
- ימי הצום נקבעו במסורת היהודית כימים של חשבון נפש, בדיקה ותיקון. צה"ל נושא באחריות להגנת מדינת ישראל וביטחון אזרחיה ותושביה, בשבעה באוקטובר כשלנו במשימתנו. מתקפת הפתע של האויב בשבעה באוקטובר מחייבת אותנו להתבוננות מעמיקה, כדי ללמוד ולמנוע את הישנות האירועים ועל מנת להיות נכונים לקראת האתגרים הבאים. על רקע זה נדגיש את מחוייבותינו לתיקון ולפעולה נחושה, נמשיך לפעול ולהילחם, עד כדי חירוף הנפש, בדבקות במשימה לאור המטרה - עד להשבת הביטחון למדינת ישראל ואזרחיה.

עקרונות מנחים לפעילות החינוכית בתקופת שבין י"ז בתמוז לט' באב בצה"ל:

שלושת השבועות שבין י"ז בתמוז לתשעה באב (ימי "בין המצרים"), נקבעו כימי אבל וזיכרון לחורבן בית המקדש ואבדן העצמאות היהודית, ונהוג למעט בהם בשמחה ולהרבות ברעות ואחדות בין איש לרעהו. מנהגי האבילות האישיים משתנים בין העדות השונות, והנהלים המפורטים מטה מתייחסים רק לפעולות החינוך שנעשות במסגרת המשותפת של היחידה.

- בתקופה זו לא יתקיימו אירועים חגיגיים (כגון "ערב יחידה" או "תרבות יום א") שמושמעת בהם מוזיקה משמחת, או שעיקרם קומדיה וצחוק (כדוגמת מופעי סטנד-אפ ותיאטרון "פלייבק"). ניתן לאפשר השמעת מוזיקת רקע בפעולת התרבות או החינוך, כל עוד היא אינה במוקד המופע.
- מראש חודש אב ועד למוצאי י באב לא יתקיימו פעולות כאלה גם אם אין בהן מוזיקה.
- מוזיקה נוגה ועצובה אינה בכלל האיסור ומותר להשמיעה בטקסי זיכרון, אירועים יחידתיים וכד'.
- החרגה מהנחיות אלה מותנית באישור רב היחידה ורע"ן תרבות בחיל החינוך והנוער.